

Päiväys
22.8.2018

Diaarinumero
3393/1/18
3439/1/18

Ranuan kunta
Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Muutoksenhaunalainen päätös:

Vaasan hallinto-oikeus 18.6.2018 nro 18/0222/1

Muutoksenhakijat korkeimmassa hallinto-oikeudessa:

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen (3393/1/18)

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry ja Suomen luonnonsuojeluliitto ry (3439/1/18)

VASTINEPYYNTÖ

Korkein hallinto-oikeus Ranuan kuntaa sekä Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaista antamaan vastineet oheisten valituslupahakemusten ja valitusten johdosta.

Vastine pyydetään toimittamaan **26.9.2018 mennessä**.

Vastineessa on mainittava tämän kirjeen päivämäärä ja asian diaarinumero.

Vastine pyydetään toimittamaan myös sähköpostin liitetiedostona osoitteeseen korkein.hallinto-oikeus@oi-keus.fi tai valtioneuvoston suojatun sähköpostipalvelun kautta: <https://turvaposti.om.fi/>. Käytettävyyden vuoksi liitetiedosto pyydetään toimittamaan ensisijaisesti pdf-, docx- tai doc-tiedostomuodossa.

notaari Soili Tolvanen
Puh 029 5640 349
029 5640 200 (vaihe)

Korkein hallinto-oikeus
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

VALITTAJA

Lapin ELY-keskus (kalatalousviranomaisena)
PL 8060
96101 Rovaniemi

p. 029 503 7000
kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

VALITUSLUPAHAKEMUS

Lapin ELY-keskus kalatalousviranomaisena pyytää valituslupaa Vaasan hallinto-oikeuden 18.6.2018 antamasta päätöksestä nro 18/0222/1 (Sankapalonsuon turvetuotanto, Ranua).

Hallinto-oikeus on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan virheellisesti päätenyt ratkaisuun, jonka mukaan Simojoen pääuomassa ei ole ympäristönsuojelulain (86/2000) 42 §:n kohdassa 4 tarkoitettuja erityisiä luonnonolosuhteita, joita ei saa heikentää. Lain muissa samanlaisissa tapauksissa soveltamisen kannalta asia on tärkeätä saattaa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

VALITUS

Lapin ELY-keskus kalatalousviranomaisena uudistaa lausunnossaan 10.4.2015 ja valituksessaan 5.10.2016 esittämänsä vaatimuksen luvan epäämisestä ao. asiakirjoissa sanotuin perustein. Lisäksi viittaamme Vaasan hallinto-oikeudelle 23.2.2017 antamassamme vastaselityksessä esitettyihin perusteluihin.

Kalatalouspäällikön sijaisena
Johtava kalatalousasiantuntija

Markus Huolila

KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Asia

Valituslupahakemus ja valitus Vaasan hallinto-oikeuden turvetuotantoa Simojoen vesistöalueella koskevasta päätöksestä

Valitettava päätös

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 18.6.2018 Nro 18/0222/1, joka koski Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöstä 20.9.2016 Nro 125/2016/1 (Sankapalonsuon turvetuotannon ympäristölupa ja toiminnanaloittamislupa, Ranua ja Simo)

Valitusaika

Valitusosoituksen mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa sitä päivää lukuun ottamatta. Päätös on annettu julkipanon jälkeen 18.6.2018, joten viimeinen valituspäivä on keskiviikko 18.7.2018.

Valittajat

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry., Rovaniemi
Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Helsinki

Prosessiosoite

Toiminnanjohtaja Anna Bagge
Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry
Kansankatu 8, 3. krs., 96100 Rovaniemi
puh. 040 823 2443
sähköposti lappi@sll.fi

Vaatimukset

Valituslupa ja päätöksen sekä siinä käsitellyn ympäristöluvan kumoaminen.

PERUSTELUT

Asian kuvaus

Aluehallintovirasto on myöntänyt Tainikoski Oy:lle luvan uudelle turvetuotantoalueelle Ranuan Sankapalonsuolla (106,3 ha). Yhtiö saisi laskea kuivatusvesiä Hiiskuanojaan ja sitä kautta Simojokeen.

Ongelma on, että Simojoki on Natura 2000 -verkostossa suojeluperusteinaan Fennoskandian luonnontilaiset joet, kirjojokikorento ja jokihelmisimpukka. Simojoki on myös kalastoltaan erityisen arvokas: siellä on Suomen toinen alkuperäinen ja elinvoimainen lohikanta. Joessa elää uhanalaisista kaloista myös taimen, vaellussiika ja nahkainen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri, SLL ja WWF – jatkossa "järjestöt" – sekä Lapin ELY-keskus valittivat aluehallintoviraston päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen. Järjestöt katsoivat ympäristöluvan olevan ympäristönsuojelulain, vesienhoitolain ja luonnonsuojelulain vastainen.

Järjestöt korostivat valituksessaan, että ominaiskuormituslukujen perusteella lasketut vesistöpäästöt eivät ota riittävästi huomioon varsinkaan kiintoainemääriä ja pH:n vaihteluja esimerkiksi tulvimistilanteessa. Tällä on vaikutuksia vedenlaatuun ja kalastoon – mikä on ongelma myös vesienhoitolain ja kalastuksen kannalta. Lisäksi Natura-arviointia ei tehty. Kirjojokikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei selvitetty kunnolla myöskään sitä koskevan luonnonsuojelulain lajisuojelunpykälän (49 §) kannalta.

Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi valituksen katsoen, että turvetuotantoalue ja sen päästöt ovat valuma-alueen kokonaispäästöjen suhteen verrattain pienet. Siksi hanke ei aiheuttaisi ympäristönsuojelulaisissa tarkoitettua pilaantumista eikä olisi ongelmallinen myöskään vesienhoitosuunnitelman, Naturen ja kalastuksen kannalta. Kohde ei sen mielestä sopinut myöskään YSL:n 42 §:n "erityisten luonnonolosuhteiden" määritelmään.

Katsomme, että Vaasan hallinto-oikeus ei ottanut riittävästi huomioon valituksessa esittämiämme turvetuotannon vesiensuojeluongelmia eikä varsinkaan kuormituspiikkeihin liittyviä kiintoainepäästöjä ja pH-arvojen vaihteluja. Niiden takia hanke voi vaikuttaa uhanalaisten kalojen lisääntymiseen aiheuttaen ongelmia myös kalastukselle ja muulle vesiluonnolle.

1 Valituslupa

Lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Asia on valtakunnallisesti tärkeä erityisesti tulkittaessa turvetuotannon kiintoainepiikkien ja pH-arvojen vaihtelujen merkitystä uhanalaisille vaelluskaloille sekä käytettäessä YSL:n "erityisten luonnonolosuhteiden" määritelmää.

Asiassa on tapahtunut myös ilmeisiä virheitä luonnonsuojelulain edellyttämien selvitysten puuttumisen osalta. Vaasan hallinto-oikeus totesi kirjojokikorentoselvityksen puutteelliseksi. Se hyväksyi puutteen Naturen osalta tulkitessaan ettei hankkeesta tarvittu Natura-arviointia. Se ei kuitenkaan huomannut käsitellä toteamaansa kirjojokikorenon selvityksen puutteellisuutta luonnonsuojelulain lajisuojelun eli 49 §:n kannalta.

Asia on muutenkin erittäin tärkeä liittyessään mm. EU:n luontodirektiivin tulkintaan (Natura- ja kirjojokikorentoselvitykset sekä arvioinnit).

Katsomme tapauksen täyttävän kaikki hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet.

2 Päätöksen kumoaminen

Natura-, kirjojokikorento- ja jokihelmisimpukkatutkimukset

Vaasan hallinto-oikeus myöntää kirjojokikorenon osalta selvitykset puutteelliseksi ja turvetuotannon kuormitukseen liittyvät epävarmuudet (s. 22). Se katsoo kuitenkin ettei jää perusteltuja epäilyjä siitä, että hankkeesta aiheutuisi merkittäviä vaikutuksia Natura-luontoarvoille.

Itse asiassa Vaasan hallinto-oikeuden myöntämät kuormitukseen liittyvät epävarmuudet korostavat varovaisuusperiaatetta ja Natura-selvityksen tarvetta. Huomattakoon myös, että valuma-alueen turvetuotanto on kasvanut (s. 24). Lisäksi ilmastonmuutos lisää ilmaston äärevöitymistä ja voi lisätä tulvatilanteita sekä kiintoaine- ja ravinnepiikkejä.

Vaasan hallinto-oikeuden toteama kirjojokiselvityksen puutteellisuus johtaa myös siihen, että päätös on luonnonsuojelulain 65 §:n lisäksi myös 49 §:n vastainen. (Sama ongelma voi olla myös jokihelmisimpukan osalta, vaikka siitä ei ole asiakirjoissa puhuttu senkään vertaa.)

Erityisten luonnonolosuhteiden huonontuminen

Vaasan hallinto-oikeus katsoo, että "*Simojoen keski- ja alaosan lajistosta ei ole asiakirjoissa esitetty sellaisia lajien välisiä vuorovaikutusta, jotka muodostaisivat ympäristönsuojelulain 42 1:n 1 momentin 4 kohdan mukaisina erityisinä luonnonolosuhteina pidettävän ekologisen kokonaisuuden*" (s. 23).

Tästä olemme eri mieltä. Pääuoman veden laatu on hyvä ja ekologinen luokka erinomainen (s. 22). Sen lisäksi alue on Naturassa luontotyyppinä. Lisäksi Naturan suojelun perusteena olevien lajien selvitykset on Vaasan hallinto-oikeuskin tunnustanut kirjojokikorenon osalta puutteelliseksi (s. 22). Joen keski- ja alaosa on jopa merilohen (s. 19) ja meritaimenen (s. 22) lisääntymisalue. Katsomme, että alue sopii harvinaisen hyvin YSL:n "erityisien luonnonolosuhteiden" määritelmään.

Vesistön pilaantumisen aiheutuminen

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä on käsitelty turvetuotannon vesistö päästöjä perinteisesti ensisijaisesti fosfori- ja typpikilojen ja keskiarvojen kannalta. Turvetuotannon aiheuttamaa kiintoaine- ja pH:n vaihteluongelmaa ei ole riittävästi tiedostettu. Tulvatilanteissa voi silloin päästä kiintoaineita pintavalutus kenttien yli samentamaan kutusoraikkoja ym. Tällä on merkitystä kalojen ja muiden vesieläinten kannalta alkuperäisen valituksemme ja siinä viitatus tutkimuskirjallisuuden mukaisesti.

Yhteenveto

Katsomme, että Vaasan hallinto-oikeuden päätös ja ympäristölupa voivat aiheuttaa ympäristönsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettua merkittävää pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista ja yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden

(kalastus) vaarantumista. Nämä vedenlaatuun ja kalastoon liittyvät asiat ovat ongelmallisia myös vesienhoitolain 28 §:n kannalta. Natura-selvityksen puuttuminen on lisäksi luonnonsuojelulain Natura-säädösten ja kirjojokikorenon osalta myös luonnonsuojelulain 49 §:n vastaista.

Lopuksi

Tapaus on valtakunnallisesti tärkeä ympäristönsuojelulain tulkinnalle turvetuotannon vesistö päästöjen (kiintoainepiikit ja pH-arvojen vaihtelu vs. uhanalaisten vaelluskalojen ym. lisääntymispaikat) ja "erityisten luonnonolosuhteiden" osalta. Siihen liittyy myös tärkeitä luonnonsuojelulain tulkintakysymyksiä (Natura-selvityksen puute ja hallinto-oikeuden toteama kirjojokikorenon puutteellisuus myös 49 §:n kannalta). Näistä syistä olisi tärkeää, että korkein hallinto-oikeus käsitelisi asian. Tämän lisäksi uudistamme aikaisemmissa asiakirjoissa asiasta toteamamme.

Päiväys

Rovaniemellä ja Helsingissä 18.7.2018

Vakuudeksi

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON LAPIN PIIRI RY

Seppo Aikio puheenjohtaja	Anna Bagge toiminnanjohtaja
------------------------------	--------------------------------

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

Harri Hölttä puheenjohtaja	Päivi Lundvall toiminnanjohtaja
-------------------------------	------------------------------------

LIITE

Vaasan Hallinto-oikeuden päätös 18.6.2018 päätösnumero 18/0222/1